

Ірина ПРОЦИК

НАЦІОНАЛЬНО-ПОСТКОЛОНІАЛЬНА ЕКЛЕКТИКА: НАЗВИ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

У статті описано назви українських професійних футбольних команд за останню чверть століття. Проаналізовано мотивованість цих онімів, з'ясовано, які асоціації з історичними, географічними та культурними реаліями України відображено в назвах футбольних клубів, показано наслідки дії тоталітаризму на збереження найменувань радянської епохи, а також вплив комерційних чинників на вибір номінацій сучасних українських футбольних команд упродовж останніх двох десятиріч.

Ключові слова: назва футбольної команди, онім, апелятив, мотивованість.

...треба ще буде подумати про назву...
(Артем Чех, Останній нокаут // Письменники про футбол. Літературна збірна України)

Постановка проблеми. В українській мові, як і в будь-якій іншій, домінують власні назви. Онімна лексика потребує ґрунтовних і комплексних досліджень українських лінгвістів, бо, як слушно зауважив український мовознавець Юліян Редько, – це «поле неоране, яке лежить облогом у нашій культурі та науці, і по ньому треба йти з великим плугом» (ССУП, 1, 4).

У величезному масиві онімної лексики окреме місце посідають номінації клубів та команд із різних видів спорту. Ці власні назви позначають вагому ділянку сучасного світу, який без спорту уявити практично неможливо. Корпус власних назв спортивних клубів та команд є чималим, що дало підстави ономастам Михайлові Торчинському і Наталії Григоруку запропонувати для номінування такого типу власних найменувань спеціальний термін – *командоніми* [7, 271]; для називання футбольних команд вони рекомендують використовувати складну термінолексеми *футболокомандоніми* [1, 28].

Мета розвідки – проаналізувати назви українських футбольних команд у 1991 – 2016 рр. та простежити вплив національних, посттоталітарних та комерційних чинників на вибір найменувань футбольних клубів на зламі ХХ – ХХІ ст. Завданнями дослідження є: 1) з'ясувати, від яких лексем (онімів, апелятивів) утворено ці найменування, і покласифікувати їх за тематичним кри-

терієм; 2) описати лексико-семантичні групи номінацій футбольних команд, виявити позамовні фактори вибору тих чи інших назв.

Джерелами фактичного матеріалу були періодичні видання спортивної тематики окресленого хронологічного періоду, футбольні календарі-довідники та інші інформаційні видання, присвячені футболі. Для аналізу відібрано назви професійних футбольних команд трьох ліг українського чемпіонату – вищої (в останні роки вона має назву прем'єр-ліги), першої та другої.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Назви футбольних команд ще не були предметом комплексного опису в українській ономастиці, тому заслуговують на увагу. В останні роки опубліковано декілька розвідок про назви футбольних команд, зокрема статті Наталії Григоруk про номінації українських, білоруських та російських футбольних команд [2] і найменування польських футбольних клубів [1], стаття Марека Олейніка про назви польських та українських футбольних команд [4], а також статті автора цієї розвідки про назви українських футбольних команд Галичини в першій половині ХХ ст. [6] та про назви українських футбольних клубів у советський період [5].

Виклад основного матеріалу. Серед назв українських футбольних команд 90-х рр. ХХ – початку ХХІ ст. переважають номінації, мотивовані різноманітною онімною лексикою. Чимало клубів у назві використали топоніми – номінації міста, містечка, села чи етнографічного району, з якого походить футбольний клуб. Найменуваннях такого типу подібно, як це було століття тому, мають складну структуру, в якій поєднано аббревіатуру (СК – спортивний клуб, МФК – міський футбольний клуб, ПФК – професійний футбольний клуб, ФК – футбольний клуб) та власне онімний компонент, наприклад: **МФК Житомир** – від назви обласного центру *Житомир*, **МФК Миколаїв** і **СК Миколаїв** – від назви обласного центру *Миколаїв* на півдні України, **СК Одеса** і **ФК Одеса** – від назви обласного центру міста *Одеса*, **МФК Олександрія**, **ПФК Олександрія** і **ФК Олександрія** – від назви міста *Олександрія* Кіровоградської області, **СК Херсон** і **ФК Херсон** – від назви обласного центру *Херсон*, **ПФК Севастополь** і **ФК Севастополь** – від назви міста *Севастополь*, **ФК Бершадь** – від назви містечка *Бершадь* у Вінницькій області (ТСУ), **ФК Бориспіль** – від назви міста *Бориспіль* у Київській області (ТСУ), **ФК Вінниця** – від назви міста *Вінниця*, **ФК Дніпро** – від назви міста *Дніпро*, **ФК Калуш** – від назви міста *Калуш* в Івано-Франківській області (ТСУ), **ФК Каховка** – від назви міста *Каховка* в Херсонській області (ТСУ), **ФК Ковель-Волинь** – від назви міста *Ковель* Волинської області, **ФК Коростень** – від назви міста *Коростень* Житомирської області, **ФК Краси́лів** – від назви міста *Краси́лів* у Хмельницькій області (ТСУ), **ФК Львів** – від назви обласного центру *Львів*, **ФК Миргород** – від назви міста *Миргород* у Полтавській області (ТСУ), **ФК Петрівці** – від назви села *Петрівці* Миргородського району Полтавської області (ТСУ), **ФК Полтава** – від назви обласного центру *Полтава*, **ФК Суми** – від назви обласного центру *Суми*, **ФК Тернопіль** – від назви обласного центру *Тернопіль*, **ФК Тисмениця** – від назви міста *Тисмениця* в Івано-Франківській області (ТСУ), **ФК Харків** – від назви

обласного центру *Харків*, **ФК Черкаси** – від назви обласного центру *Черкаси*. Один із клубів у назві використав лише топонім, без абrevіатурного складника – *Рава Рава-Руська*, узявши перший компонент складного найменування міста *Рава-Руська* у Львівській області.

У назвах багатьох українських футбольних клубів відображено назви етнографічних й адміністративних регіонів України, які вони репрезентують: **Буковина Чернівці** (місто *Чернівці* – столиця *Буковини*), **Волинь Луцьк** (*Луцьк* – обласне місто *Волині*), **Галичина Дрогобич** (місто *Дрогобич* належить до *Галичини*), **Закарпаття Ужгород** (місто *Ужгород* – столиця *Закарпаття*), **Поділля Красилів** (місто *Красилів* Хмельницької області належить до *Поділля*), **Поділля Хмельницький** (*Хмельницький* – обласний центр на *Поділлі*), **Покуття Коломия** (місто *Коломия* – столиця *Покуття*), **Полісся Житомир** (*Житомир* – обласний центр на *Поліссі*), **Прикарпаття Івано-Франківськ** (місто *Івано-Франківськ* розташоване у *Прикарпатті*), **Таврія Новотроїцьк** (*Новотроїцьк* – містечко в Херсонській області, що територіально належить до *Таврії* (*Таврія* – давня назва степової частини Криму, Запорізької та Херсонської областей (Вік.)), **Таврія Сімферополь** (*Сімферополь* – столиця Автономної республіки Крим), **Таврія Херсон** (*Херсон* – обласний центр *Таврії*). Цікавими є назви **Артанія Очаків** (*Артанія* – державне утворення у VIII – IX століттях у східних слов'ян на території півдня сучасної України (Вік.) та **Кривбас Кривий Ріг** (від назви Криворізького залізорудного басейну, гірничовидобувного центру України).

У назвах футбольних команд трапляється також вказівка на назву мешканців того чи іншого регіону України, тобто мотиваційною базою є апелятив, наприклад: **Азовець Маріуполь** (від *азовець* – мешканець *Азова* – узбережжя Азовського моря, до якого територіально належить місто *Маріуполь*), **Дністровець Білгород-Дністровський** (від *дністровець* – мешканець *Білгорода-Дністровського*), **Чорноморець Одеса і Чорноморець Севастополь** (від *чорноморець* – мешканець Причорномор'я, до якого належать міста *Одеса* й *Севастополь*). За цією ж моделлю утворено й назву команди **Фрунзенець Саки** (*фрунзенець* – мешканець *Фрунзе* – села в Сакському районі Автономної республіки Крим), де назва населеного пункту мотивована антропонімом – прізвищем радянського діяча – М. Фрунзе (цікаво, що футбольна команда лише рік виступала за населений пункт, від якого отримала своє найменування, у подальшому відстоюючи честь курортного міста *Саки*). Серед назв українських футбольних команд, мотивованих назвою мешканців, зафіксовано й цілком оригінальну – **Житичі Житомир** (від назви древлянського племені *житичів*, центром поселення яких була територія сучасного *Житомира*).

Чималу групу номінацій українських футбольних клубів охоплюють найменування, мотивовані власними назвами різних географічних об'єктів – водних чи гірських масивів. Із-поміж **гідронімів** для номінування українських футбольних команд використано передусім назви рік, які протікають у тій місцевості, з якої походить спортивний клуб, наприклад: **Борисфен Бориспіль** (*Борисфен* – давньогрецька назва ріки *Дніпро*, *Бориспіль* – місто в Київській обл.,

через яку тече Дніпро), **Ворскла Полтава** (*Ворскла* – ліва притока Дніпра, річка протікає Сумською та Полтавською обл., *Полтава* – місто на берегах ріки Ворскла), **Десна Чернігів** (*Десна* – ліва притока Дніпра, тече Чернігівською, Сумською та Київською обл., *Чернігів* – місто на правому березі річки Десна), **Дніпро Дніпропетровськ** і **Дніпро Черкаси** (*Дніпро* – третя за довжиною і площею басейну ріка Європи, з найдовшою течією в Україні (СГУ, 173), *Дніпропетровськ* – назва міста Дніпро в 1926 – 2016 рр., обласний центр, розташований на обидвох берегах ріки Дніпро; *Черкаси* – обласний центр, розташований на правому березі Кременчуцького водосховища, створеного в середній течії Дніпра (Вік.), **Дністер Заліщики** і **Дністер Овідіополь** (*Дністер* – ріка на південному заході України (СГУ, 173 – 174), *Заліщики* – місто Тернопільської обл., розташоване на березі Дністра; *Овідіополь* – містечко в Одеській обл. на берегах Дністровського лиману (Вік.), **Іква Млинів** (*Іква* – права притока Стиру, тече в межах Львівської, Тернопільської та Рівненської обл., *Млинів* – місто в Рівненській обл. на річці Іква (Вік.), **Інгулець Петрове** (від *Інгулець* (Малий Інгул) – річка на півдні України, права притока Дніпра, тече через Кіровоградську, Дніпропетровську, Миколаївську, Херсонську обл., *Петрове* – селище міського типу в Кіровоградській обл. на березі ріки Інгулець (Вік.), **Оскіл Куп'янськ** (*Оскіл* – ліва притока Сіверського Дінця, тече в межах Харківської обл., *Куп'янськ* – місто в Харківській обл., розташоване на річці Осколі (Вік.), **Рось Біла Церква** (*Рось* – річка в межах Вінницької, Київської та Черкаської обл., права притока Дніпра, *Біла Церква* – місто в Київській обл., розташоване на річці Рось (Вік.), **Сула Лубни** (*Сула* – ліва притока Дніпра, тече в межах Сумської та Полтавської обл., *Лубни* – місто на Полтавщині, на правому березі ріки Сули (Вік.). До цієї ж групи назв варто віднести й складену номінацію команди з Черкас – **Черкаський Дніпро**.

Серед **оронімів**, що знайшли відображення у номінаціях українських футбольних команд, слід згадати такі: **Гарай Жовква** (*Гарай* – гора недалеко від міста *Жовква* Львівської обл.), **Говерла Ужгород** (*Говерла* – найвища гірська вершина українських Карпат і найвища гора в Україні (Вік.), розміщена в гірському масиві Чорногора, на межі Закарпатської та Івано-Франківської обл., *Ужгород* – обласний центр Закарпаття), **Карпати Львів** і **Карпати Мукачеве** (*Карпати* – гірська система на сході Центральної Європи, в Україні розташовані в межах Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької обл., *Львів* – адміністративний центр Львівської обл., *Мукачеве* – місто в Закарпатській обл.), **Лисоня Бережани** (гора *Лисоня* (Вік.) знаходиться неподалік від міста *Бережани* Тернопільської обл.; таку ж назву мала футбольна команда з Бережан у 20 – 30-х рр. ХХ ст.); **Чорногора Івано-Франківськ** (*Чорногора* (Вік.) – найвищий гірський хребет українських Карпат, *Івано-Франківськ* – адміністративний центр Прикарпаття, найближче до *Чорногори* велике місто карпатського регіону; у першій половині ХХ ст. команда зі Станиславова (тодішня назва Івано-Франківська) мала таку саму назву). Ще одна команда з місцевості, розташованої в українських Карпатах, використала в назві апелятив

бескид (гора, скеля (ВТССУМ, 48), що має семантику – найменування системи гірських хребтів у північній смузі Карпат (Вік.); це команда **Бескид Надвірна**.

Тематично близькими до цієї групи власних назв, які лягли в основу називання українських футбольних команд, є й апелятиви, що вказують чи то на особливості гірського рельєфу, чи то називають рівнинні місця в горах, зокрема: **Скала Стрий** і **Скала Моршин** – назви походять від застарілої загальної назви *скала* – скеля (ВТССУМ, 1031) та **Верховина Ужгород** – найменування команди виводять від апелятива *верховина* – назва високогірної місцевості в межах українських Карпат (ВТССУМ, 84). У випадку зі стрийською **Скалою** та надвірнянським **Бескидом** знову ж можна простежити тяглість традицій називання цих футбольних клубів – у 90-ті рр. ХХ ст. командам із Галичини повернуто назви, які вони мали в 20 – 30-х рр.

Як видно з наведених вище прикладів, топоніми, гідроніми та ороніми в назвах українських футбольних команд зламу ХХ – ХХІ ст. репрезентовані доволі чисельно (у кількох випадках зафіксовано повернення первісних назв футбольних клубів, які вони мали на початку ХХ ст., коли були утворені), чого не можна сказати про власні імена людей чи назви космічних об'єктів. Зафіксовано лише кілька **антропонімів**, які стали мотиваційною базою для найменування футбольних клубів, наприклад ім'я міфологічного героя *Прометей* взяли для називання своїх команд футбольні клуби з Дніпровської та Донецької обл. – **Прометей Дніпродзержинськ** і **Прометей Шахтарськ**. Іменем давньогрецького бога сонця *Геліоса* (Вік.) – йменували футбольний клуб **Геліос Харків**, а іменем давньоримської богині щастя, добробуту й успіху *Фортуни* (Вік.) – футбольний клуб із Вінницької обл. – **Фортуна Шаргород**. Іменем міфологічного божества з давньогрецького пантеону *Титана* названо команди **Титан Армянськ** і **Титан Донецьк**. Ім'я фракійського воїна *Спартака*, що очолив повстання рабів проти римлян, стало мотиваційною базою для називання трьох українських клубів – **Спартак Суми**, **Спартак Івано-Франківськ**, **Спартак Калуш**, хоча в цих прикладах пріоритетною варто вважати пов'язаність цих футбольних команд зі спортивним товариством «Спартак», що мало статус всесоюзного спорттовариства працівників кооперації, промисловості, комунального господарства, зв'язку тощо. Згадана назва за інерцією продовжує функціювати в Україні дотепер, тому в цих назвах варто, мабуть, говорити про подвійну мотивованість. Щодо назв команд **Спартак Суми** і **Спартак Івано-Франківськ**, то тут простежено спадкоємність традицій (щоправда посттоталітарних), адже саме такі назви мали ці команди в радянський період, проте дивною виглядає ситуація з калузьким **Спартак**ом, який взяв собі цю назву в сезоні 2004 – 2005 рр. (попередні назви – **Хімік** (номінація пов'язана з найменуванням хімічного концерну «Хлорвініл», яке функціювало в місті, об'єднуючи 12 заводів, і, відповідно, більшість мешканців міста працювала на цьому підприємстві (Вік.), **ФК Калуш**, **Лукор** (від назви підприємства «Лукор», що спонсорувало футбольну команду (Вік.), після чого припинив своє існування як професійний клуб. Ще однією футбольною командою, яка в назві використала антро-

понім, є **Віктор Запоріжжя**. Номінація походить від імені власника команди – запорізького бізнесмена, а тепер ректора Класичного приватного університету **Віктора Огаренка** (Вік.).

З-поміж **астронімів** для називання футбольних команд використано номен **Сіріус** – найяскравіша зоря в сузір'ї Великого Пса – **Сіріус Жовті Води, Сіріус Кривий Ріг** та тематично близькі до астронімів апелювати – **зірка** – само-світне небесне тіло, що являє собою скупчення розжарених газів (ВТССУМ, 367) – **Зірка Кіровоград, Зірка Кропивницький, зоря** – те саме, що зірка (1, 383) – **Зоря Луганськ** і **космос** – те саме, що всесвіт (ВТССУМ, 458) – сукупність усіх форм матерії як єдине ціле; уся система світобудови (ВТССУМ, 162) – **Космос Павлоград**.

Назви українських футбольних команд, мотивовані апелювальною лексикою. Чималу групу назв футбольних команд охоплюють номінації, що походять від апелювативів, серед яких зокрема **назви природних об'єктів та явищ природи**. Наприклад, мариністична лексика стала мотиваційною базою для називання футбольних команд із кримських міст на узбережжі Чорного моря: **Море Феодосія** (від *море* – частина океану – великий водний простір з гіркосолюною водою, який більш-менш оточений суходолом (ВТССУМ, 540) та **Океан Керч** (від *океан* – водний простір, що вкриває більшу частину земної кулі й поділяє суходіл на материки та острови (ВТССУМ, 666). Назву природнього об'єкта – *промінь* (світлова смуга, що виходить із якого-небудь джерела світла чи предмета, який світиться, збирає у фокус або віддзеркалює світло (ВТССУМ, 978) – використано в називанні клубу з села *Воля-Баранецька* Самбірського р-ну Львівської обл., а згодом – місто *Самбір (Промінь Воля-Баранецька, Промінь Самбір)*. Грецьку назву *ялос*, що в перекладі з новогрецької означає 'берег', 'земля', 'суша' (Вік.), вжито для називання футбольної команди з міста *Ялти* – **Ялос Ялта**.

Окрему групу становлять номінації футбольних команд, мотивовані **назвами птахів**. Найменування **Сокіл Золочів** пов'язане з лексемою *сокіл*, що називає хижого птаха родини соколиних (ВТССУМ, 1158), який у свідомості українців є символом відваги, сміливості, мужності та сили (ця номінація є прикладом повернення до тяглості традицій в найменуванні футбольного клубу із Золочева, який до другої світової війни мав таку саму назву, яка найімовірніше була мотивованою назвою наймасовішого спортивного товариства в Галичині «Сокіл»). Ще однією назвою птаха, що її використано в номінуванні футбольної команди з Криму **Чайка Севастополь**, є лексема *чайка* – морський водоплавний птах родини сивкових (ВТССУМ, 1370). Лексему *беркут*, що називає великого хижого птаха з породи орлів (ВТССУМ, 48) та є символом сміливості, сили, могутності, далекоглядності, використала в своїй назві футбольна команда з села Бедевля Тячівського р-ну Закарпатської обл. – **Беркут Бедевля**.

Ще одну групу назв українських футбольних команд об'єднують номінації, мотивовані **назвами рослин**. Серед фітонімів, які називають рослини з

українських широт, для номінування використано апелювати: *явір* (дерево родини кленових з великим п'ятилопатеvim листям (ВТССУМ, 1421) – **Явір Суми** і **Явір Краснопілля**, а також *верес* (вічнозелений низенький кущик із дуже дрібним і численним листям та лілово-рожевими квітками (ВТССУМ, 82) – **Верес Рівне**. Близькими за семантикою до названих вище є апелювати, які йменують сільськогосподарські реалії, зокрема *ниву* (ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їхнього вирощування; поле (ВТССУМ, 621) – **Нива Вінниця, Нива Тернопіль, Нива Бершадь, Нива Миронівка**.

У корпусі сучасних назв українських футбольних команд збереглася й частина номінацій советської епохи. Переважно це найменування **спортивних товариств**, до структури яких належали футбольні команди: **Динамо** (фізкультурно-спортивне товариство працівників і військовослужбовців органів внутрішніх справ і державної безпеки «**Динамо**»; пролетарсько-спортивне товариство чекістів, створене в Україні 1924 р., у подальшому – фізкультурно-спортивне товариство правоохоронних органів – міністерства внутрішніх справ та комітету держбезпеки (8). Назва товариства утворена від лексеми *динамо-машина* (або просто *динамо* (грец. Δύναμις – сила) – «застаріла назва машини, яка, перетворюючи механічну енергію в електричну, виробляє постійний електричний струм; електричний генератор» (ВТССУМ, 222) – **Динамо Київ, Динамо Луганськ, Динамо Львів, Динамо Одеса, Динамо Саки, Динамо Сімферополь, Динамо Слов'янськ, Динамо Хмельницький**); **Спартак** (спортивне товариство працівників кооперації, промисловості, комунального господарства, зв'язку, автомобільного транспорту, а також культури, освіти, медицини і торгівлі; існує з 1935 р. (Вік.), назва походить від імені фракійського воїна *Спартака*, який очолив повстання рабів проти римлян) – **Спартак Івано-Франківськ, Спартак Калуш, Спартак Суми**; **Торпедо** (спортивне товариство працівників автомобільної, тракторної та авіаційної промисловості, проіснувало до 1957 р., коли спорттовариство автомобілістів разом з іншими відомчими товариствами було об'єднане в республіканське спортивне товариство працівників усіх галузей промисловості **Авангард** (Вік.), утворене від лексеми *торпедо* (лат. torpedo – заціпеніння) – автомобільна панель із приладами (ВТССУМ, 1258), похідна назва від назви компанії-продюцента *Торпедо*; тип автомобільного кузова, поширеного з початку і до 30-х рр. ХХ ст. (Вік.) – **Торпедо Запоріжжя, Торпедо Мелітополь**; **Локомотив** (всесоюзне добровільне спортивне товариство профспілки працівників залізничного транспорту та метрополітену, створене 1936 р. (Вік.), утворене від лексеми *локомотив* – «самохідна машина (тепловоз, електровоз і т. ін.) для пересування вагонів по залізничних рейках» (ВТССУМ, 495) – **Локомотив Сміла, Локомотив Дворічна**; **Авангард** (республіканське добровільне спортивне товариство профспілок працівників промисловості та будівництва, створене 1957 р. (Вік.), від переносного значення лексеми *авангард* – найсвідоміша, найпередовіша частина певної суспільної групи, що веде за собою інші суспільні групи (ВТССУМ, 3) – **Авангард Жидачів, Авангард Кра-**

маторськ, Авангард Мерефа, Авангард Ровеньки; Колос (кооперативно-профспілкуве фізкультурно-спортивне товариство агропромислового комплексу «**Колос**»); республіканське спортивне товариство працівників сільського господарства, назва утворена від апелювати *колос* – суцвіття більшості злаків і деяких інших рослин, у якому квітки розміщені вздовж стрижня (ВТССУМ, 442) – **Колос Ковалівка; Гарт** (спортивне товариство студентів «Гарт», колективний член спортивної студентської спілки України, продовжує традиції студентського спортивного товариства «Буревісник», охоплює спортивні осередки всіх вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації (10) – **Гарт Бородянка**; а також військові спортивні товариства – **ЦСКА** (Центральний спортивний клуб армії) – **ЦСКА Київ; СКА** (Спортивний клуб армії) – **СКА Київ**. Здебільшого ці команди у своїх назвах продовжують постколоніальні традиції; новими є такі номінації для футбольних клубів з Ковалівки, Бородянки, Мелітополя, Калуша, Сак, Сімферополя, Слов'янська.

Чимала група назв футбольних команд охоплює номінації, мотивовані назвами людей за професією, видом діяльності, родом занять: **Шахтар Горлівка, Шахтар Донецьк, Шахтар Макіївка, Шахтар Павлоград, Шахтар Свердловськ, Шахтар Стаханов** – від назви професії *шахтар* – «гірник, що працює в шахті» (ВТССУМ, 1391); **Гірник Комсомольськ, Гірник Харцизьк** – від назви професії *гірник* – «робітник гірничої промисловості» (ВТССУМ, 183); **Металург Донецьк, Металург Запоріжжя, Металург Керч, Металург Комсомольське, Металург Костянтинівка, Металург Маріуполь, Металург Нікополь, Металург Новомосковськ** – від назви професії *металург* – «фахівець із металургії» (1, 521); **Металіст Харків** – від назви професії *металіст* – «робітник металургії» (1, 520); **Хімік Житомир, Хімік Калуш, Хімік Краснопереконськ, Хімік Сєвєродонецьк** – від назви фаху *хімік* – «працівник хімічної промисловості» (ВТССУМ, 1344); такі номінації зафіксовано в містах, у яких розвивалася хімічна промисловість (Житомир, Калуш, Сєвєродонецьк); **Нафтовик Долина, Нафтовик Охтирка** – від назви професії *нафтовик* – «фахівець нафтової промисловості» (ВТССУМ, 587); такі назви мали команди міст з розвинутим нафтовим промислом (Долина, Охтирка); **Нафтохімік Кременчук** – від назв *нафтовик* – «фахівець нафтової промисловості» (ВТССУМ, 587) і *хімік* – «працівник хімічної промисловості» (ВТССУМ, 1344), **Вагонобудівник Кременчук, Вагонобудівник Стаханов** – від вагонобудівник (працівник вагонобудування – «галузь транспортного машинобудування з виробництва залізничних вагонів» (ВТССУМ, 72), **Машинобудівник Дружківка** – від назви професії *машинобудівник* – «фахівець із машинобудування» (ВТССУМ, 515); **Папірник Малин** – від назви фаху *папірник* – «працівник паперової промисловості» (ВТССУМ, 703); єдиною командою з таким найменуванням є клуб із Малина, де з кінця XIX ст. працює одна з найбільших у Європі паперових фабрик; **Газовик Комарно** – від назви фаху *газовик, газівник* – «робітник газової промисловості» (ВТССУМ, 170); таку назву мала команда з Комарна на Львівщині, де функціонує газовидобувне підприємство, **Енергетик Буриштин** – від

назви *енергетик* – «фахівець з енергетики; працівник енергетичної промисловості» (ВТССУМ, 264), *Меліоратор Каховка* – від назви *меліоратор* – «фахівець із меліорації» (ВТССУМ, 518), *Фетровик Хуст* – від назви *фетровик* – працівник, який виробляє *фетр* – «тонка щільна повсть найвищого сорту, з якої виготовляють капелюхи, валянки тощо» (ВТССУМ, 1320), *Медик Моршин* – від назви *медик* – фахівець із медицини (ВТССУМ, 516), адже в Моршині великий ринок праці для медичних працівників, бо тут функціонує кілька санаторіїв мінеральних вод, *Хутровик Тисмениця* – від назви *хутровик* – фахівець, що вичиняє хутро із шкіри та шиє хутрянні вироби; кушнір; торговець хутровим товаром, хутрами (ВТССУМ, 1356), у Тисмениці працює відома не лише в Україні, а й за кордоном хутрова фабрика, *Керамік Баранівка* – від назви *керамік* – фахівець із *кераміки* (гончарне виробництво, мистецтво) (ВТССУМ, 425), у Баранівці працює знана фабрика порцеляни і фаянсу, *Водник Херсон* – від назви *водник* – робітник або службовець на водних шляхах (у судновій команді чи в складі берегового персоналу) (ВТССУМ, 154), *Портовик Іллічівськ*, *Портовик Керч* – від назви *портовик* – працівник порту; робітник, що працює в порту (ВТССУМ, 886); в Іллічівську та Керчі функціонують великі українські порти. Серед проаналізованої групи назв футбольних команд є й номінація, що має подвійну мотивованість – походить від апелятива (назви професії чи роду занять людей) та від оніма (назви підприємства відповідної галузі, при якому було створено футбольну команду з ідентичною назвою), наприклад: *Автомобіліст Суми*.

Ще одну тематичну групу назв українських футбольних команд об'єднують **номінації, які походять від назв підприємств, фірм: *Агротехсервіс Суми*** (від назви сумського підприємства «Агротехсервіс», спонсора однойменного футбольного клубу (Вік.), *Адвіс Хмельницький* (від назви Хмельницького заводу сільськогосподарської техніки, що був спонсором місцевої футбольної команди, яка виступала під різними назвами: «Адвіс», «Адвіс-Хутровик», «Темп-Адвіс»), *Адомс Кременчук* (від назви спонсора – торгового дому Адомс (Вік.), *Арсенал Київ* (київський футбольний клуб, який існував з 1925 до 1964 рр, відроджений у 2001 р., отримав назву від київського заводу Арсенал), *Бажановець Макіївка* (від назви шахти «Макіїввугілля» імені Бажанова (Вік.), яка була спонсором клубу), *Гарант Донецьк* (від назви донецького підприємства «Гарант» – продуцента електророзподільної і контрольної апаратури (Вік.), *Евіс Миколаїв* (від назви спонсора клубу – Миколаївської виробничо-торгової фірми «Евіс» (Вік.), *Княжа Щасливе* (від назви української страхової компанії «Княжа», яка була спонсором футбольної команди села Щасливого Бориспільського р-ну Київської обл.), *Кримтеплиця Молодіжне* (від назви підприємства «Кримтеплиця», що було спонсором футбольної команди зі селища Молодіжного Сімферопольського р-ну Кримської АР (Вік.), *Лада Чернівці* (від назви чернівецького підприємства «Лада Автосервіс» (Вік.), *Медіта Шахтарськ* (від назви медичної клініки «Медіта», власник якої Олександр Оприщенко був спонсором команди (Вік.), *Нафком Бровари* (від назви спонсора – підприємства

нафтової промисловості «Нафком» (Вік.) із містечка Броварів під Києвом), **Оболонь Київ** (від назви київського концерну «Оболонь» – виробника алкогольних та безалкогольних напоїв), **Олімпік Донецьк** (від назви одноіменного благодійного фонду, президент якого Владислав Гельзін разом із головою наглядової ради Михайлом Ляшком заснували клуб у 2001 р. (Вік.), **Олімпік Кіровоград** (від назви дитячо-юнацького спортивного клубу Олімпік із Кропивницького (Вік.), **Олком Мелітополь** (від назви Мелітопольського ПП Молокозавод-Олком, який з 2000 р. фінансує місцеву команду (Вік.), **Південьсталь Єнакієве** (від назви спонсора – металургійного концерну «Південьсталь» (Вік.), **Поліграфтехніка Олександрія** (від назви Олександрійського заводу поліграфічної техніки, на якому створено футбольну команду (Вік.), **Рігонда Біла Церква** (від назви підприємства аудіоапаратури «Рігонда» з Білої Церкви, що в 1997 – 2002 рр. було спонсором місцевої футбольної команди (Вік.), **Сігур Харцизьк** (від назви заводу «Сігур» із Харцизька Донецької обл. (Вік.), **Слов'янець Конотоп** (від назви спільного українсько-болгарського підприємства «Слов'янець» із Конотопа Сумської обл. (Вік.), **Темп Шепетівка** (від назви шепетівського кооперативу «Темп» під керівництвом Джумбера Нишнианидзе, який фінансував футбольний клуб (Вік.).

Окрему групу становлять назви команд, мотивовані апелятивами, що є **номінаціями продукції підприємств**, при яких було створено футбольні команди: **Енергія Нова Каховка**, **Енергія Южноукраїнськ** (від назви продукції Каховської ГЕС та Південноукраїнської АЕС, які були спонсорами цих футбольних команд), **Кристал Херсон** (від назви продукції Херсонського заводу напівпровідників (Вік.), **Сталь Алчевськ**, **Сталь Дніпродзержинськ**, **Сталь Кам'янське** (від назви продукції Алчевського та Дніпровського металургійних комбінатів та Дніпропетровського трубопрокатного заводу (Вік.).

Проте найбільшою еkleктичністю вирізняються **складні назви футбольних команд**, які в найменуванні зберегли давню, постсовєтську, номінацію та, керуючись комерційними чинниками, додали до неї **назву спонсора**: **Авангард-Індустрія Ровеньки** (у 1995 – 98 рр. команда **Авангард** із містечка Ровеньки Луганської обл. отримала другу частину назви *індустрія*, очевидно, як нагадування про те, що спортивне товариство *Авангард* об'єднувало промисловців), **Ворскла-Нафтогаз Полтава** (у 2003 – 2005 рр. полтавська **Ворскла** модифікувала назву, хоча незмінним спонсором клубу впродовж десятиліть є «Полтавгазпром»), **Газовик-ХГВ Харків** (найменування команди **Газовик** з Харкова доповнено аббревіатурою підприємства Харківгазвидобування – **ХГВ** (Вік.), **Гірник-Спорт Комсомольськ** (футбольна команда **Гірник** із міста Горішні Плавні Полтавської обл. з 1995 р. (Вік.) отримала другу частину назви *спорт*), **Динамо-ІгроСервіс Сімферополь** (до давньої назви сімферопольського клубу **Динамо**, який функціював тут з перервами впродовж 1936 – 2004 рр. у 2004 – 2006 рр. додано назву корпорації-спонсора «ІгроСервіс» (Вік.), **Електрометалург-НЗФ Нікополь** (назва нікопольського **Металурга** від 2001 р., від назви спонсора команди – **НЗФ** – Нікопольського заводу феросплавів (Вік.), **Зірка-**

Нібас Кіровоград (одна з назв команди **Зірка** з Кропивницького, що вона її мала впродовж 1993 – 97 рр., коли спонсором команди була компанія Агро-Нібас (Вік.), **Зоря МАЛС Луганськ** (одна з назв луганської **Зорі**, яку вона мала впродовж 1992 – 96 рр. завдяки спонсорів – науково-виробничому комерційному об'єднанню МАЛС (Вік.), **Нафком-Академія Ірпінь** (від назви підприємства нафтової промисловості «Нафком» (Вік.), яке спонсорувало футбольну команду Національної академії державної податкової служби України в Ірпені), **Нафтовик-Укрнафта Охтирка** (з липня 2004 р. команда **Нафтовик** з Охтирки Сумської обл., створена при нафтогазовидобувному управлінні (Вік.), отримала другу частину назви), **Нива-Світанок Вінниця** (упродовж 2006 – 2008 рр. вінницький футбольний клуб **Нива** мав другий складник у назві – **світанок**, можливо, через те, що цей апелятив асоціюється з молодими вихованцями вінницьких ДЮСШ та СДЮШОР, з яких створено відроджену після перерви у виступах команду), **Норд-АМ-Поділля Хмельницький** (у сезоні 1992 – 93 рр. хмельницьке **Поділля** отримало назву від найменування головного спонсора футбольного клубу – однойменної канадсько-української компанії (Вік.), **Оболонь-Бровар Київ** (до назви київського концерну «Оболонь» додано апелятив **бровар**, аби підкреслити, що спонсори клубу – пивовари), **Олімпія ФК АЕС Південноукраїнськ** (у 1995 – 2005 рр. назва футбольної команди **Енергія** з Південноукраїнська Миколаївської обл., спонсор якої – Південноукраїнська АЕС (Вік.), **Система-КХП Черняхів** (назва футбольної команди комбінату хлібопродуктів – **КХП** (Вік.) – із містечка Черняхів Житомирської обл. на початку 2000 рр.), **Славутич ЧАЕС Славутич** (футбольна команда зі Славутича в найменуванні додала аббревіатурне ім'я спонсора – Чорнобильську атомну електростанцію), **Техно-Центр Рогатин** (від назви спонсора – Рогатинського ЗАТ Техно-Центр (Вік.), **УкрАгроКом Головківка** (у назві футбольної команди зі села Головківка Олександрійського р-ну Кіровоградської обл. відображено ім'я спонсора – аграрний холдинг УкрАгроКом (українська група аграрних компаній), який утримував клуб упродовж 2008 – 2014 рр. (Вік.), **Фенікс-Іллічовець Калініне** (до колишньої назви **Фенікс** футбольного клубу із села Калініне Красногвардійського р-ну Автономної Республіки Крим у 2004 р. додано другу частину найменування, яке є відображенням імені спонсора – Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча (Вік.), **ФК Красилів-Оболонь** (другу частину назви футбольний клуб із міста Красилова Хмельницької обл. отримав у сезоні 2003 – 2004 рр., ставши фарм-клубом київської **Оболоні** (Вік.), **ФК Скіфи-ЛАЗ Львів** (студентська футбольна команда Львівського інституту фізкультури **Скіфу** назві відобразила й ім'я спонсора – Львівський автобусний завод – **ЛАЗ**), **Цементник-Хорда Миколаїв** (футбольна команда **Цементник** з Миколаєва Львівської області у ІСГУСГУ – 2002 р. додала до назви найменування спонсора – фірму «Хорда», яка стала акціонером Миколаївського цементно-гірничого комбінату, що фінансував клуб упродовж десятиліть (Вік.), **ЦСКА ЗСУ Київ** (у 1993 – 94 рр. футбольний клуб ЦСКА мав назву Центральний спортивний клуб Збройних Сил України, підкреслюючи належність до україн-

ського військового відомства (Вік.), *Чайка-ВМС Севастополь* (у сезоні 2001 – 2002 рр. севастопольський футбольний клуб додав до назви абрєвіатуру *ВМС* – Військово-морські Збройні Сили (Вік.), *Явір-Суми Суми* (у сезоні 1998 – 99 рр. команду *Явір Краснопілля* переведено до обласного центру м. Сум (Вік.), що й відображено в назві).

Ще одну групу еkleктичних складних номінацій об'єднують назви футбольних команд, у яких поєднано різні найменування, найчастіше назви двох футбольних клубів, які через несприятливі фінансові обставини злилися в один, наприклад: *Авангард-Інтер Ровеньки* (*Авангард Ровеньки* та *Інтер Луганськ* (Вік.), *Авангард-Металіст Харків* (*Авангард Мерефа* і *Металіст-2 Харків* (Вік.)), *Газовик-Скала Стрий* (*Газовик Комарно* і *Скала Стрий* (Вік.)), *Галичина-Карпати Львів* (*Галичина Дрогобич* і *Карпати-3 Львів* (Вік.)), *Динамо-СКА Одеса* (*Динамо Одеса* і *СКА Одеса* (Вік.)), *Нива-Борисфен Миронівка* (*Нива Миронівка* і *Борисфен Бориспіль* (Вік.)), *СКА-Лотто Одеса* (*СКА Одеса* і *Лотто Одеса* (Вік.)), *Темп-Адвіс Шепетівка* (*Темп Шепетівка* і *Адвіс Хмельницький* (Вік.)), *ЦСКА Борисфен Бориспіль* (*ЦСКА Київ* і *Борисфен Бориспіль* (Вік.)) або ж поєднання онімного складника з вказівкою на рік виникнення клубу: *Боярка-2006 Боярка*, *Фрунзенець-Ліга-99 Суми*.

Серед найменувань українських футбольних клубів зафіксовано й абрєвіатури: *ФК СБТС Суми* (футбольний клуб із міста Суми в сезоні 1993 – 94 рр. виступав під назвою *СБТС* (*Спорт. Бізнес. Технологія. Сервіс*) (Вік.)), *ВПС Краматорськ* (команда з міста Краматорська Донецької обл. у сезоні 1998 – 99 рр. взяла для називання частину номінації спонсора – компанії *ВПС Сервіс* (Вік.)).

Декілька українських команд у назвах запозичили найменування закордонних футбольних клубів зі славною історією, сподіваючись, що і їхні виступи в українській футбольній лізі будуть такими ж успішними: назву команд із Харкова та Білої Церкви позичено, мабуть, у лондонського *Арсенала* – *Арсенал Харків*, *Арсенал Біла Церква* (від 2005 р. назва футбольної команди *Арсенал-Київщина* з Білої Церкви), *Аякс Шахтарськ* (2012 р. місцеву команду Шахтар перейменовано в Аякс, очевидно, запозичивши назву від найменування голландського *Аякса* з Амстердама), *Інтер Боярка* (у сезоні 2006 – 2007 рр. назва команди Боярка – 2006, яка походить, мабуть, від імені міланського *Інтернаціонале* (більш знаного у світі як *Інтер*)), *Реал Одеса* (назва команди, яка виникла 2002 р. на базі клубу вболівальників футбольного клубу *Реал Мадрид* і єдиний сезон (2004 – 2005 рр.) виступала в чемпіонаті України).

Спадком постколоніальних найменувань можна вважати назви футбольних клубів: *Дружба Осипенко* (від назви колгоспу *Дружба* в селі Осипенко Запорізької обл., де в 1992 – 93 рр. було створено команду), *Дружба Бердянськ* (правонаступниця команди *Дружба Осипенко* в українському чемпіонаті впродовж 1993 – 96 рр.), *Іллічівець Маріуполь* (футбольний клуб із Маріуполя, який упродовж своєї історії називався *Сталь*, *Металург*, *Авангард*, *Азовсталь*, *Азовець*, *Локомотив*, *Новатор*, а після здобуття незалежності України виступав під назвами *Азовець* і *Металург*, раптом у 2002 р.(!) перейменовано на *Іллічівець* –

від назви спонсора команди – Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча, мотивуючи це тим, що в перший сезон свого існування (1936 – 37 рр.) команда називалася *Завод імені Ілліча*).

Висновки. Підсумовуючи, варто зазначити, що в назвах українських футбольних команд упродовж двох останніх десятиріч функціують номінації, мотивовані онімною та апелювальною лексикою. Доволі різноманітні й багаті за наповненням групи онімів, мотивовані власними назвами: топонімами, гідронімами, оронімами тощо та різними групами апелювальною, пов'язаних з українською історією та культурою (у кількох випадках зафіксовано повернення до тих найменувань футбольних клубів, які вони мали на початку ХХ ст., коли їх було створено). Це свідчення того, що зі здобуттям незалежності в назвах українських футбольних клубів прагнули відобразити національно-культурну специфіку України, добираючи репрезентативні найменування. Ще однією тенденцією в найменуваннях українських футбольних клубів зламу ХХ – ХХІ ст. є збереження старих назв советської епохи, що є наслідком посттоталітарно-постколоніальних впливів на український онімний простір. Виявом найновіших тенденцій у номінуванні футбольних команд упродовж 1991 – 2016 рр. є додавання до давньої назви найменування спонсора, результатом яких є поява цілком еклектичних номінацій, або ж заміна старої назви новою під впливом комерційних чинників. Отож, за роки незалежності дія згаданих факторів спричинила появу цілком еклектичного корпусу власних назв українських футбольних команд, де поряд із номінаціями, в яких відображено мовну картину світу українців, співіснують найменування, що є спадком советського тоталітаризму, та дивні покручі, в яких поєднано назви футбольних команд із назвами підприємств, фірм чи іменами спонсорів, які фінансують українські клуби.

Література

1. Григорук Н. В. Власні назви польських футбольних команд: семантика, словотвір і функціонування / Н. В. Григорук // Польська мова в українській освіті – перспективи в аспекті європейської інтеграції : [зб. наук. праць / ред. Н. Торчинська та І. Сашко]. – Кельце; Хмельницький : ХмЦНП, 2014. – Вип. 1. – С. 28–40.
2. Григорук Н. В. Власні назви футбольних команд Білорусі, Росії, України / Н. В. Григорук // Лінгвістичні дослідження : [зб. наук. праць]. – Х. : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2013. – Вип. 36. – С. 8–12.
3. Михалюк Ю. З історії становлення українського футболу / Юрій Михалюк // Михалюк Ю., Гусак М., Дикий І. Футбольний атлас України. Довідково-статистичне видання за підсумками десяти чемпіонатів України з футболу (1992–2001) / Ю. Михалюк, М. Гусак, І. Дикий ; [за ред. Ю. Михайлюка]. – Львів, 2001. – С. 3–11.
4. Олейнік М. Із досліджень над хремотонімією. Зауваження щодо назв польських та українських футбольних команд / Марек Олейнік // Типологія та функції мовних одиниць : [наук. журнал / редкол. : Н. М. Костусяк (гол. ред. та ін.)]. – Луцьк : Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, 2014. – № 2. – С. 198–207.

5. Процик І. Р. «Авангард», «Локомотив», «Колгоспник»: вплив тоталітаризму на вибір назв українських футбольних команд у 20–80-х рр. ХХ ст. / І. Р. Процик // Східнослов'янська філологія : [зб. наук. праць / редкол. А. Р. Габідулліна та ін.]. – Горлівка; Артемівськ; Бахмут : ГІМ ДВНЗ «ДДПУ», 2016. – Вип. 29 : Мовознавство. – С. 62–68.

6. Процик І. Р. С.Т. «Україна», У.С.К. «Тризуб», У.С.К. «Сокіл», або які назви мали українські футбольні команди Галичини в першій половині ХХ століття / І. Р. Процик // Лінгвістичні дослідження : [зб. наук. праць]. – Х. : Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, 2016. – Вип. 43. – С. 122–129.

7. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : [монографія] / М. М. Торчинський. – Хмельницький : Авіст, 2008. – 550 с.

References

1. Hryhoruk N. V. Vlasni nazvy polskykh futbolnykh komand: semantyka, slovotvir i funktsionuvannia / N. V. Hryhoruk // Polska mova v ukrainskii osviti – perspektyvy v aspekti yevropeiskoi intehratsii : [zb. nauk. prats / red. N. Torchynska ta I. Sashko)]. – Keltse; Khmelnytskyi : KhmTsNII, 2014. – Vyp. 1. – S. 28–40.

2. Hryhoruk N. V. Vlasni nazvy futbolnykh komand Bilorusi, Rosii, Ukrainy / N. V. Hryhoruk // Lihvistychni doslidzhennia : [zb. nauk. prats]. – Kh. : Kharkivskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni H. S. Skovorody, 2013. – Vyp. 36. – S. 8–12.

3. Mykhaliuk Yu. Z istorii stanovlennia ukrainskoho futbolu / Yurii Mykhaliuk // Mykhaliuk Yu., Husak M., Dykyi I. Futbolnyi atlas Ukrainy. Dovidkovo-statystychnye vydannia za pidsumkamy desiaty chempionativ Ukrainy z futbolu (1992–2001) / Yu. Mykhaliuk, M. Husak, I. Dykyi ; [za red. Yu. Mykhailiuka]. – Lviv, 2001. – S. 3–11.

4. Oleinik M. Iz doslidzhen nad khrematonimiieiu. Zauvazhennia shchodo nazv polskykh ta ukrainskykh futbolnykh komand / Marek Oleinik // Typolohiia ta funktsii movnykh odynyts : [nauk. zhurnal / redkol. : N. M. Kostusiak (hol. red. ta in.)]. – Lutsk : Skhidnoevropeiskiy natsionalnyi universytet im. Lesi Ukrainky, 2014. – № 2. – S. 198–207.

5. Protsyk I. R. «Avanhard», «Lokomotyv», «Kolhospnyk»: vplyv totalitaryzmu na vybir nazv ukrainskykh futbolnykh komand u 20 – 80-kh rr. XX st. / I. R. Protsyk // Skhidnoslovianska filolohiia : [zb. nauk. prats / redkol. : A. R. Habidullina ta in.] – Vyp. 29. Movozenavstvo. – Horlivka; Artemivsk; Bahmut : HIIM DVNZ «DDPU», 2016. – S. 62–68.

6. Protsyk I. R. S.T. «Ukraina», U.S.K. «Tryzub», U.S.K. «Sokil», або які назви мали українські футбольні команди Галичини в першій половині ХХ століття / І. Р. Протськ // Лінгвістичні дослідження : [зб. наук. праць]. – Х. : Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, 2016. – Вип. 43. – С. 122–129.

7. Torchynskiy M. M. Struktura onimnogo prostoru ukrainskoi movy : [monohrafiia] / M. M. Torchynskiy. – Khmelnytskyi : Avist, 2008. – 550 s.

Список умовних скорочень лексикографічних джерел

ВТССУМ – Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусель. – К.; Ірпінь : Перун, 2001. – 1440 с.

ССУП – Редько Ю. Словник сучасних українських прізвищ : у 2-х т. / Юліян Редько. – Львів : Наукове товариство ім. Шевченка, 2007. – Т. 1 : А–М. – 720 с.

СГУ – Словник гідронімів України / [ред. кол. : А. П. Непокупний, О. С. Стрижак, К. К. Цілуйко]. – К. : Наук. думка, 1979. – 782 с.

ТСУ – Янко М. П. Топонімічний словник України : [словник-довідник] / М. П. Янко. – К. : Знання, 1998. – 432 с.

Вік. – Вікіпедія (електр. ресурс). – Доступно з : <https://uk.wikipedia.org>.

Процик Ирина. *Национально-постколониальная эклектика: названия футбольных команд в независимой Украине.* В статье описаны названия украинских профессиональных футбольных команд за последнюю четверть века. Проанализирована мотивированность этих онимов, установлено, какие ассоциации с историческими, географическими и культурными реалиями Украины отражены в названиях футбольных клубов, показаны последствия действия тоталитаризма на сохранение наименований советской эпохи, а также влияние коммерческих факторов на выбор номинаций современных украинских футбольных команд в течение последних двух десятилетий.

Ключевые слова: название футбольной команды, оним, апелатив, мотивированность.

Protsyk Iryna. *National postcolonial eclecticism: names of football teams in the independent Ukraine.* Names of professional Ukrainian football teams in the last quarter of this century have been described in this article. It has been analyzed how these onyms are motivated, what associations with historic, geographic and cultural reality of Ukraine are reflected in the names of football clubs. It has also been shown how the totalitarian regime affected preservation of names of the soviet period. Also, one can see the influence of commercial factors on the choice of names of modern Ukrainian football teams over the last two decades.

Key words: names of a football teams, onyms, common names, motivations.